

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Қазақ әдебиетіндегі романтизм және оның ерекшеліктері

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/171637/>

Кіріспе

Қазақ әдебиеті тарихында әртүрлі бағыттар мен ағымдар қалыптасқан. Солардың ішінде романтизм әдеби ағымы ерекше орын алады. Романтизм – адамның ішкі жан дүниесін, арман-мақсаттарын, еркіндік пен әділеттілікті жоғары бағалайтын көркемдік бағыт. Бұл ағым 19 ғасырдың аяғы мен 20 ғасырдың басында қазақ әдебиетінде айқын көрініс тапты.

Романтизмнің пайда болуы

Қазақ әдебиетіндегі романтизм идеялары халықтың азаттықты аңсауымен, ұлттық тәуелсіздік жолындағы күресімен тығыз байланысты болды. Патша үкіметінің отаршыл саясатына қарсы күрескен қазақ халқының үміті мен арманын романтик ақындар мен жазушылар жырлады. Осы кезде қазақ халқының рухын оятатын, еркіндікті дәріптейтін шығармалар дүниеге келді.

Қазақ романтизмінің ерекшеліктері

Қазақ әдебиетіндегі романтизмнің басты ерекшелігі – ұлттық сипаттың басымдығы. Шығармаларда табиғат пен адам тағдырының байланысы, тарихи кейіпкерлердің батырлық бейнелері ерекше суреттеледі. Махаббат пен еркіндік – романтиктер шығармаларындағы басты тақырыптар. Бұл бағытта ақындар өмірдің қарапайым шындығынан гөрі асқақ арман мен идеалдарды көрсетуге ұмтылды.

Ақындар мен шығармалар

Қазақ әдебиетіндегі романтизм өкілдеріне Міржақып Дулатұлы, Мағжан Жұмабаев, Сұлтанмахмұт Торайғыров сияқты ақындарды жатқызуға болады. Олардың шығармалары ұлттық рухты оятуға, халықты еркіндікке шақыруға бағытталды.

- Мағжан Жұмабаев – қазақ поэзиясындағы романтизмнің жарқын өкілі. Оның «Батыр Баян», «Орал тауы» сияқты өлеңдері қазақ халқының өткен тарихы мен болашағын, азаттыққа деген ұмтылысын суреттейді.
- Сұлтанмахмұт Торайғыров – оның «Кедей» поэмасы мен «Шәкірт ойы» өлеңдерінде

романтикалық идеялар айқын көрініс тапқан. Ақын әділетті қоғамды, теңдік пен еркіндікті аңсады.

Қорытынды

Қазақ әдебиетіндегі романтизм халықтың еркіндікке деген ұмтылысын, ұлттық сананың оянуын бейнеледі. Романтизм өкілдерінің шығармалары тек сол кезеңнің ғана емес, бүгінгі күннің де рухани құндылықтары ретінде маңызын жоғалтқан жоқ. Олардың арманы – ұлттың тәуелсіздігі, әділетті қоғам және рухани жаңғыру жолында мәңгілік мұра болып қала береді.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.